

עוצי השרה

מבית מכון - 'מרגניתא דרבי מאיר'

להוצאת תורות רבונ"ק לבית דראהביטש - סטרעליסק - סטריא

• פרשת פינחס תשפ"ד • שנה ג' גליון קמ"ו •

שרה הנוטה

ותירץ דכיון שבעת הברית מילה יש חסרון דעת בתינוק שלא גילה דעתו שמסכים לקיום המצוה, אך כיון שהאדם מל את בנו נתברר למפרע אשר שש ושמה לעשות מצות ברית מילה, על כן מברכים את אבי הילד אשר עתה מתגלה למפרע כי כשנימול ועדיין לא גילה דעתו שמסכים לדבר, מכל מקום מיום השמיני והלאה כיון שעכשיו גילה דעתו דניחא ליה בזה, ולכן ירצה דמו של האב במעשה ברית מילה שעושה לבנו, עכ"ד.

ולכאורה יש להתבונן בדבר על פי האמת דכיון שאין לקטן דעת מה טעם שעושין הברית באותה שעה, ואדרבה מצוה גדולה וחשובה כל כך היה מן הראוי לעשותה דווקא בעת שיגדל הילד ויעשה המצוה מתוך דעת, כי כך הוא עיקר קיום המצוות מתוך דעת שהרי לכך מתחייבים במצוות רק בן שלש עשרה שנה.

אמנם הנראה כי בכוונה גדולה נעשה מצוה זו בהיות הנימול קטן ואין בו דעת, כי מצוה זו צריכה שלא יהיה בה שום פניה ח"ו, כי הוא יסוד כל האדם, ואם יהיה בה ח"ו פניה קלה יכולה לפגום את כל המצוה לגמרי יותר משאר כל המצוות, ועל כן העדיפה תורה שיעשה המצוה בעת שהנימול הוא קטן אף שאין בו דעת לכוון בה, מכל מקום אין בו גם כן דעת לפגום בה.

והנראה כי הנה פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן התורה מעידה עליו שקינא קנאת ד', נמצא שעשה מעשה זה בלא שום פניה אלא אך ורק לשם קנאת ד' בלבד, א"כ ממילא כנגד זה זכה במידה כנגד מידה להיות מלאך הברית שהוא מצוה שנעשית בלא שום פניה אלא בלתי לד' לברו.

{ליקוטים}

אהרן הכהן. וכאן אתה מקנא, חייך שאין ישראל עושין ברית מילה עד שאתה רואה בעיניך, מכאן התקינו חכמים שיהיו עושין מושב כבוד למלאך הברית, (שנקרא אליהו ז"ל מלאך הברית), שנ' ומלאך הברית אשר אתם חפצים הנה בא וגו'. אלהי ישראל יחיש ויביא בחיינו משיח לנחמנו ויחדש לבבנו, שנא' והשיב לב אבות על בנים, עכ"ל.

ולכאורה צריך להתבונן מה שייכות יש בין מעשה קנאה של פינחס לזכות שזכה על ידי זה להיות מלאך הברית.

והנה בכתוב נאמר "הנני נותן לו את ברית שלום" וידוע כי הו' של שלום הוא קטוע, ואולי יש בזה רמז לומר שקוטעין את האות ו' כאילו אינו, וממילא נשאר תיבת 'שלם', והוא רומז על ברית מילה, כי אז נעשה האדם שלם, כמו שכתב רש"י {על בראשית י"ז א'} על הפסוק "התהלך לפני והיה תמים" וז"ל, 'התהלך לפני במצות מילה ובדבר הזה תהיה תמים, שכל זמן שהעולה כך אתה בעל מום לפני, עכ"ל, הרי שהברית הוא העושה את האדם שלם, וזהו שהבטיחו הקב"ה 'הנני נותן לו את בריתי שלם', היינו ברית מילה שבה נשלם האדם.

אמנם עדיין צריך לדעת מהו המידה כנגד מידה בעשיית מעשה קנאות לקבל שכר זה דווקא ולא שכר אחר.

ותבאר בהקדים דברי הרה"ק רבי יהושע מבעלזא ז"ע שאמר על הנוסח שאומרים בסעודת הברית בברכת המזון "הרחמן הוא יברך אבי הילד וכו' מיום השמיני והלאה ירצה דמו" וכו', והקשה מה שייך לגבי האב לשון זמיון השמיני והלאה ירצה דמו, ומה דיש לברך את הרך הנימול נתקן בפני עצמו ברכת הרחמן הוא יברך את רך הנמול לשמונה וכו',

בעת מעשה הקנאות של פינחס נתעברו בקרבו ארבעה נשמות

רביה"ק מרן השרף מסטרעליסק זי"ע

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן וכו', {במדבר כ"ה י"א}.

הטעם קדמא ואזלא מונח רביעי, שמעתי מהרב החסיד רבי משה אהרן קאווע נ"י ששמע מזקיני הרב הצדיק רבי חיים אברהם מטשערנאויץ זצ"ל שאמר בשם רבינו לרמז בזה הידוע שפינחס הוא אליהו, ואמרם ז"ל {זוהר פר' במדבר דף רי"ז ע"א} שנכנסו בו נשמות נרב ואביהוא, ולפי זה הרי ניחא בו ארבע נשמות קדושות וזהו שקדם ואזל.

{ספה"ק 'אמרי קדוש' ליקוטים אות י"ט}

שלימות המעשה של פנחס היה לעשות המצוה בלא שום פניה ולכך זכה לדורות במצות מילה

רבינו בעל ה"מאור ישראל"

מדראהביטש זי"ע

לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום {שם י"ב}.

כתב בשו"ע {יוד' רס"ה סעי' י"א} "נוהגין לעשות כיסא לאליהו שנקרא מלאך הברית, וכשמניחו יאמר בפיו שהוא כיסא אליהו", ויסודו מדברי הפרקי דרבי אליעזר {סוף פכ"ט} שכתב "עמד אליהו וברח מארץ ישראל ונמלט, שנאמר ויקם ויאכל וישתה. (ושם) נגלה עליו הקב"ה ואמר לו, מה לך פה אליהו קנא קנאתי. אמר לו הקב"ה, לעולם אתה מקנא. קנאת בשמים על גלוי עריות, שנ' פנחס בן אלעזר בן

ל"ז כקש"ת רבינו רבי ישראל זצוק"ל בעל ה"מאור ישראל"

בן כקש"ת רבינו רבי מאיר מדראהביטש זצוק"ל

שרף הנחמה

בענין עבודת השתתפות בצער השכינה בכל ימות השנה ובפרט בימים הללו – מתוך הקדמתו של רביה"ק מרן בעל ה"אהבת ציון" זי"ע לספרו הקדוש על מגילת איכה – ימי בין המצרים

מעלת ישראל לעתיד לבוא לעומת מדרגתם בעולם הזה

שלמה המלך ע"ה אמר {קהלת א' ג' ד'} "מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש דור הולך ודור בא והארץ לעולם עומדת", אשר לדעתי הכונה היא כי הנה ידוע שלעתיד במהרה בימינו יהי אור הלבנה כאור החמה והיא רמוז על עליות מדרגת ישראל, כי ישראל נמשלו ללבנה והחמה שהיא השמש הוא תפארת ישראל כידוע, ולעתיד יהי ישראל כ"כ במדרגה גדולה אשר יהי נמשלים לשמש, במקום אשר עתה נמשלו רק ללבנה וכמו שהי' לפנים, כמאה"כ ויקרא לו אל א' ישראל שהקב"ה קראו ליעקב אל, ויהי ישראל במדרגת שמש, והמבין יבין.

ואולם עתה המה תחת השמש, וישראל נקראו עתה בשם ארץ, כמאה"כ {ע"פ מלאכי ג' י"ב} "ואתם תהיו לי ארץ חפץ", ואולם לעתיד יהי להם עלי' וכבר מרומז זה במאה"כ {תהלים פ"ה י"ב} "אמת מארץ תצמח", שמדרגת אמת מדרגת יעקב תפארת ישראל אשר נאמר בו {איכה ב' א'} השליך משמים ארץ תפארת ישראל תצמח ותעלה מעלה מעלה זה אמר שלמה המלך ע"ה, מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש ר"ל אם בכל עמלו אינו פועל שיבואו ישראל למדרגת שמש, רק המה תחת השמש, דור הולך ודור בא והארץ לעולם, וע"ד שפי"ה האר"י ז"ל בעו"ה יצאו מה שיצאו {סנהדרין צ"ז ע"ב} כי אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף {יבמות ס"ב ע"ב}, בעו"ה יצאו אלו הנשמות בעצמם שהי' בזה העולם, לכן אמר כאן דור הולך ודור בא והארץ לעולם עומדת שאותו דור שהולך הוא דור שבא בסוד הגלגול, והארץ לעולם עומדת על מדרגתה ולא תעלה מעלה, ובודאי חשקה לבב איש להיות יתרון בעמלו שיעמול בימי הבלו לכן החכם עיניו בראשו להיות עבודתו בזה למסור נפשו על כבוד ה' ועל כבוד תורתו ועל כבוד ישראל.

כל אחד מישראלי מחויב שיהיה לו חלק בצער השכינה

וכבר אמר התנא הללו ע"ה {אבות פ"א מ"ד} אם אין אני לי מי לי וכשאני לעצמי מה אני ואם לא עכשיו אימתי, ור"ל כי השכינה הקדושה נקראת בשם 'אני' {רעיא מהימנא ח"ג רע"ו ע"א} ואימא עלאה נקראת בשם 'מי' {זוה"ק ח"א רל"ז ע"ב} ובטוחות הגאולה שתהי' עכ"פ מצד האימא הקדושה כידוע לכן אמר 'אם אין אני לי מי לי ר"ל אם לא תהי' הגאולה מצד עצמה עכ"פ תהי' הגאולה מכח מי, עמה שפירשתי בפנים {נחמתא ב'} על מאה"כ והי' אם יחפוץ לגאלך טוב יגאל ואם לאו וגאלתיך אנכי, {ולשון הכתוב אם יגאלך טוב יגאל ואם לא יחפוץ לגאלך וגאלתיך אנכי}, וכשאני לעצמי מה אני, ר"ל אם אני הבשר ודם לעצמי, ואין אני חש על כבוד השכינה שנגלה בין העמים, מה אני, מה יש לי חלק במדת אני,

ושמא תאמר שלא הגיע העת עדיין, לזה אמר 'ואם לא עכשיו אימתי', ר"ל כי מה אתה יודע איזה העת מוכשר, אמור נא 'אם לא עכשיו אימתי'.

ולזה יפחד לבב איש ויתר ממקומו, אם הלל שהוא ממלכות בית דוד, אמר כשאני לעצמי מה אני, מה חלק יש לי במדת אני אשר היא נקראת ג"כ בשם מלכות בית דוד, אנו עאכ"כ ומה הילל שהלכה כמותו בכ"מ אמר כשאני לעצמי מה אני, ורק צריך להשתתף עצמו בצערא דשכינתא שיהי' לו חלק בכנסת ישראל, אנו עאכ"כ שמחויבים אנו להתאמץ בכל עוז להיות לנו חלק ולהשתתף עצמו בצערא דשכינתא, כדי שיהי' לנו חלק לעתיד בשמחתה.

משל נפלא במעלת המזכירים את חורבן הבית וצער השכינה

וכאשר בינותי בעצמי וראיתי כי בעו"ה לא באתי ליד מדה זו להיות מהמוסרים נפשם על צערא דשכינתא ועל צערן של ישראל אמרתי א"כ מה יתרון בעמל שאני עמל תחת השמש וחפשתי לשית עצה בנפשי איך אבא גם אנכי לזכרון בהיכל ה' להיות חלקי בארץ החיים וכאשר שמת לי על הדבר יראתי כי הדבר דומה למלך שהי' לו היכל גדול ובו גנות ופרדסים מכל מיני בשמים, וההיכל הה בנוי לתלפיות ובו נודע כבוד עשרו ורב גדלו של המלך יען כי בו נמצאים אבני יקר אשר אין דוגמתם בכל העולם והי' עוד חפץ ורצון המלך אשר כשם שההיכל ההוא הוא יחיד בעולם בהדברים היקרים אשר בו, כן תהי' יקרתו ביקרת המלאכה מצד האומנים העושים במלאכה אשר המה יבנו את ההיכל באומנות גדולה, אשר א"א לבנות בחכמה גדולה כזו אם לא כאשר יהי' תקועים בלב האומנים אהבת המלך, ורצונם בכל נפשם ומאודם רק למלאכת רצון המלך, ואז לא ירפו ידיהם מהמלאכה הגדולה הזו ואז תעלה בידם לעשות כחפץ המלך כי אם ירפו ידיהם מהמלאכה לא יגיעו אל תכליתה, ועבודה כבודה כזו אי אפשר לעבוד בשביל סיבה, כי כל סיבה יש לה התבטלות, ורק כשיעבדו מאהבת המלך אשר היא שוה בכל עת וזמן, רק אז יעבדו בשלימות המלאכה וכנ"ל, וכוננת המלך בזה לדבר גדול כי מלבד אשר יתפאה בעולם בהאומנים היקרים אשר במדינתו אשר אין כמותם כלל העולם, עוד תגדל השבח והתפארת בראיית כל בני האדם אהבת העבדים העובדים להמלך, כי אי אפשר לבוא אל האומנות הזה אם לא כאשר תקוע אהבת המלך בלב העובדים אותו, וא"כ כאשר יראו כל אנשי העולם ההיכל הגדול אשר נבנה אשר א"א לבנות רק עבדים רבים עובדים באמונה רבה, וכירו כח מלכות המלך עד היכן יגיע ועד היכן הוא כח גדולתו אשר יש לו עבדים כאלו עובדים בכל לב.

וען כי המלך הוא מלך אמת אשר אינו מקפח שכן כל ברי', ומדרכו וטובו להיטיב לכל, לזאת עלתה הסכמתו כי יהי' שכן העובדים בההיכל והגנות ופרדסים האלו לשלם להם מדה כנגד מדה כאשר המה עובדים אותו בכל לב אשר אין עבדים דוגמתם בכל העולם, כן יהיה שכרם אשר המה יתנו מההיכל ההוא אשר יבנו אשר הנאה

ועדן כזה אין בנמצא בכל העולם להתענג בו, זולת בהיכל הזה, לזאת גזר אומר אשר כל האומנים העושים במלאכה המה יתענדו ויתענגו בו ויהנו מטובו וכפי עבודתו של כל איש כן יהי' העידון והתענוג בו, וזולתם לא יבוא שום איש אל ההיכל פנימה ואך מבחוץ יראו כבודו אבל פנימה לא יבואו רק העובדים בו המה יבואו הן לעבודה והן להתענג בו בקיבול שכרם, ונמשך המלאכה ובניית ההיכל ימים רבים.

ולפעמים ברבות הימים חטאו עבדי המלך וגרעו מעבודתם אשר צריכה להיות שלמה בכל לב ולאשר גזר המלך כי לא יתענגו בדברים הטובים של ההיכל רק העובדים בו לכן לקח הדברים הטובים מההיכל ההוא שלא יתענגו בו, וכפי מגרעת עבודתם כן הי' מניעת הדברים הטובים ההם, ולקח בכל זמן וזמן מעט מהדברים הטובים עד אשר ברבות הימים נחרב כל ההיכל לא נשאר בו מקום להתענג ולהתענד, ואם כי נשארו עוד עובדים אשר עבדו את המלך כהוגן וכראוי בכ"ז נחרב ההיכל כי עבדים הנשארים מועטים המה אשר לפי חלקם המעט לא ישאר דבר שלם להיות חל על קריאת שם דבר איזה מקום פינה להתענג בו, ואולם אם כי נחרב ההיכלי והגנות ופרדסים ההוא, בכ"ז יען כי המקום מקום בושם נשאר עוד עידון מעט מאשר ישאפו מהאוויר המקום ההוא, והי' לב המלך כי כאשר ישבו עבדיו יתנחמו בראותם כי שבת משוש לבם ויתעוררו לבבם לשוב לעבודתם בהריחם את ריח האוויר המעט הנשאר, אזי יבנה את ההיכל ההוא מחדש, ושבו האומנים לעבודתם ושכירתם כאשר הי' מימי קדם וכאשר רבו הימים והעבדים לא נתנו לב לשוב לעבודתם גזר המלך כי יגרשו מכל וכל, מכל המקומות אשר הולך הריח של האוויר הטוב הנשאר ואולם לאשר לב המלך כאז כן עתה לבנות ההיכל על יסודו ולהחזיר העבודה למקומה, וכאשר ראה כי נגרשו מכל וכל, וחשש פן ישכח הדבר מכל וכל, ציוה את עבדיו המועטים הנשארים אשר המה עבדו בכל לב וכל מגמת נפשם בבניית ההיכל והדרו לחפש ולהזכיר ולהשיב לב המלך על עבדיו ואת לב עבדיו על המלך להחזיר הדבר לקדמותו, לאשר הבין המלך כי ברוב הימים ושנים יתמו אלו עבדים השלמים הנשארים ולא יפול על לב מי להזכיר להחזיר הדבר לקדמותו לזאת גזר אומר אשר כל איש אשר יהי' מהמזכירין את הדבר אם כי איננו מהעבדים השלמים הנ"ל גם הוא יקח חלק כאשר יבנה ההיכל יען כי הוא הגורם לעורר לבב העבדים להחזיר אותם לעבודתם.

{המשך אי"ה בגליון הבעלי"ט}

האלף לך שלמה

פרקים מתוך מסכת דביקותו של רביה"ק מרן השרף זי"ע ברבו הקדוש רבי שלמה הלוי מקארלין זי"ע הי"ד – לקראת יומא דהילולא קדישא כ"ב תמוז ה'תקנ"ב

אשר לשלמה

עם השתקעותו של הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע בעיר לודמיר החלה נהירה חדשה למעון קדשו, גם רבים מצדיקי האזור היו לתלמידיו הקדושים, הידוע שבהם הוא 'השרף' הרה"ק רבי אורי מסטרעליסק זי"ע אשר כפי שהבאנו סבב בין צדיקי הדור עד שמצא לו את רבו הקדוש כ'רבי' ומקודם לכן אף הסתופף בצל הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע שהורה לו ובירכו כי יזכה להידבק לצדיק אחר אשר הוא משרש נשמתו כנ"ל, ומכאן החל מסעו הגדול עדי הגיעו לדבוק ברבו הקדוש מקארלין.

ניגון המיוחס להרה"ק רש"ק זי"ע

בספר 'עבודת עבודה' להרה"ק רבי משולם פייש לאווי מטאשה צוק"ל (פר' כי תבוא דף שמ"ו) מובא אודות התקרבותו של רביה"ק השרף אל רבו הקדוש מקארלין אחר שהותו בצל הרה"ק מליז'ענסק זי"ע, כך:

בהיותו אברך היה דר בעיר לעמבערג, פעם נסע לליז'ענסק אל הרב הקדוש הרבי ר' אלימלך זי"ע להסתופף בצילו עד עבור הימים הנוראים וחג הסוכות, בערב סוכות אמר לו הרבי ר' אלימלך, לאחר יום טוב ווינטש איך דיר אן זאלסט טרעפן דיין רבין מיט דיין שורש נשמה [=אני מברך אותך שלאחר יום טוב תמצא את הרבי ששורש נשמתך אצלו], אחר חג הסוכות חזר לביתו בעיר לעמבערג ונדעתו לחפש רבי השייך לשורש נשמתו כאשר אמר לו הרבי ר' אלימלך.

עברו ימים מועטים והרב הקדוש רבי שלמה מקרלין זי"ע עבר בדרכו את העיר לעמבערג, אמרו לו מכיריו לרבי אורי היות שידועים שהוא מבקש מורה דרך בעבודת השם יתברך אולי ייטב בעיניו הרב הקדוש רבי שלמה, עד שהחליט ללכת כבר עזב הרב הקדוש רבי שלמה את העיר, ורץ הרב הקדוש רבי אורי אחריו וצעק, רבי נעמסט מיר ארויף, צוה הרב הקדוש רבי שלמה להעמיד העגלה לכבודו ועלה הרב

ברכה טובה. ויען הרה"ק רא"ל: הלא תדע בני שאין שורש נשמתך אצלי ובכן הנני נותן לך את ברכתי שתתחבר עד מהרה אצל הצדיק ששורש נשמתך אצלו. והיה אצלו הרב ר' אורי על חג הסוכות ואחר החג כשנפטר לביתו אמר לו שוב הרה"ק רא"ל כדברים האלה ונסע לביתו.

לאחר אשר הרה"ק מליז'ענסק זי"ע הודיעו נאמנה כי אין שורש נשמתו אצלו, נסע רביה"ק השרף זי"ע אל אחיו – הרה"ק רבי זושא מאניפולי זי"ע לראות אולי ימצא שם מקומו ושורש נשמתו, אך גם אצלו מתברר כי אין זה מקומו, וכך מובא אודות זאת בספר 'היורה מחוקקי' – מתולדותיו של הרה"ק רבי יהודה מדז'יקוב זי"ע:

"סיפר הרה"ח ר' מרדכי חנא זצ"ל, שכשהסטרליסקער הלך לחפש רבי, היה אצל הרב הקדוש הרבי ר' זושא בחנוכה, והרבי ר' זושא צוה על הגבאי שלא יתן לאף אחד ליכנס אצלו, והגבאי הסתובב, יצא ונכנס להכין שם השמשות וכו'. והשאר הדלת פתוח והסטרליסקער כשראה הדלת פתוח הכניס ראשו, והגבאי ידע שאסור ליכנס על כן סגר הדלת על צוארו של הסטרליסקער והסטרליסקער עשה געוואלד. והרבי ר' זושא כיוון שראה זאת אמר לגבאי: אמרתי לך אז קיין מענטש זאלסטן נישט אריין לאַזען, אָבער, דער איד קיין מענטש נישט [אמרתי לך שלא תכניס אלי שום בן אדם אבל הוא הרי לא בכלל בן אדם]."

המשכו של הסיפור לא מוזכר שם אך מובא במקורות אחרים בגירסה שונה במקצת, כך:

הלך אצל רבי זושא להאניפולי. אותו היום, אחד מימי חנוכה היה. ומנהג היה אצל רבי זושא שהיו נותנים אפילו לנשים לבוא אצלו כדי להסתכל בהפקעת הפתילות שהיה מפקיע בעצמו, אבל לברכת הנרות לא היו מניחים ליכנס אלא ליחידים סגולה בלבד. דחק רבי אורי ליכנס. צדיקים הרי יש להם גבאים ומשמשים, וכל צדיק שהוא גדול יותר, משמשו רשע יותר, כמו שמצינו באלישע וגיחזי. בשעה שדחק רבי אורי ליכנס סגר עליו הגבאי את הדלת, כשראשו מבפנים וגופו מבחוץ. אמר רבי אורי אל לבו אם אני צועק נמצאתי מבלבל את רבי זושא בכוונותיו. קיבל יסורים ושתק. בא רבי זושא ופתח את הדלת והוציא ראשו של רבי אורי ועמד ובירך על נר חנוכה. סח רבי אורי יראה כזו לא ראיתי בשום מקום, לא קודם לכן ולא אחר כך. לאחר שבירך רבי זושא על נר חנוכה בירך את רבי אורי שיזכה למצוא את שרשו ופטריו לשלום.

שורש נשמתו – איכה !?

ראשית התקרבותו של רביה"ק השרף זי"ע אל רבו הקדוש מקארלין זי"ע, היתה לאחר שהותו בצל קודשו של הרה"ק רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע [אודותיה נביא א"ה בהרחבה במאמר בפני עצמו], וכפי המובא בספר "שמע שלמה" – תולדותיו של הרה"ק מקארלין [ח"ב] כך:

ציון הקדוש של הרה"ק רבי שלמה הלוי מקארלין זי"ע בעיר לודמיר

"הרה"ק ר' אורי צוק"ל מסטרעליסק, היה דר אחר הנישואין בעיר לבוב, והנה ביקש לו רבי ולא ידע אל מי לפנות והתיישב בדעתו ליסע לליז'ענסק אל הרב הקדוש ר' אלימלך צוק"ל, ונסע אליו על ר"ה יו"כ וסוכות. ובערב סוכות, לעת ערב, בא הרב הקדוש ר' אלימלך לבית מדרשו, שלא היו לו מעות על נרות פן ימצא שמה איש שיהיו לו מעות ויתן לו, ולא היה שם רק הרב ר' אורי הנזכר, ואמר לו הרה"ק ר' אלימלך, אברך, יש לך מעות, תן לי על נרות, והוציא הרב אורי את כיסו ונתן לו כפי שאמר הרה"ק ר' אלימלך ונתמלא הרה"ק רא"ל בשמחה ושאלו מה אתן לך בעד זה, והשיב לו:

האלף לך שלמה

בעיניו הצדיק ההוא, אבל אחרי שאמר לו את התנאי שלח אותו שילך לצדיק אחר.

בראותה שהזמן חולף עובר ובעלה אינו חוזר, החלה להתדפק על דלתי רבנים ולהרעיש עולמות בפחדה פן תשאר עגונה, ארע פעם, שסוחר אחד מלבוב נסע לרגל מסחרו לסביבות קרלין, בהגיע אליו שמעו של רבינו הקדוש, נסע להסתופף בצל קדשו. מה נשתומם, בראותו את רבי אורי יושב בבית מדרשו של רבינו על התורה ועל העבודה! כשחזר הסוחר לביתו, החיש פעמיו לרב העיר, ויספר לו את אשר ראו עיניו. שלח הרב מכתב לרבינו הקדוש מקרלין ובו תנה צרת אשתו של רבי אורי, וספר לו על עגמת נפשה וחרדתה, ובקשו שישלחהו לביתו. קרא רבינו לרבי אורי והראה לו המכתב וצויהו שימהר לנסוע לביתו. חזר רבי אורי לביתו, לאחר חודש ימים, ביקש מאשתו שתורשה לו לחזור לקרלין כדי להשלים את "חסרונו" נפשו. לאחר שנענתה לו נסע לקרלין ושהה שם עוד זמן ממושך, עד שהגיע לכלל שלמותו.

בקשר לכך קיימות עוד גירסאות על הקורות באותם ימים אחרי התדבקותו לאישו הגדולה של רבנו הקדוש ועל הימים שעשה במחיצתו מבלי להודיע הדבר לבני ביתו.

בכתבי ר"י שוב מובאת הנוסחה הבאה: "לאחר מספר שנים ששהה בקרלין, אמר לו הרה"ק מקארלין ז"ע שיש עליו קטרוג גדול בשמים, מצערה וחלישות דעתה של אשתו. נשא רביה"ק השרף ז"ע את רגליו והלך ללבוב, התנצל לפני אשתו על העדרו, והתחנן לפניה בדמעות שלישי שתמחול ותרשה לו לשוב חזרה לרבו וחזר לרבו כנ"ל."

בספר 'אור עולם' מובא אודות כך בזה"ל: בהיות רביה"ק השרף ז"ע אצל רבו הקדוש, שימשה זוגתו הצדקת כמשרתת בבית הגאון הצדיק ר' נפתלי הירץ סוחיסטאווער זצ"ל הנקרא "דער שווארצער מגיד", כשחזר רבי אורי ללבוב לחוג את חג הפסח בביתו הוכרח גם הוא להסב אצל המגיד, וכראות הגאון הנ"ל גודל התלהבותו וקדושת הנהגתו של רבינו שאל אותו הן כבודו הוא ירא שמים וכתוב 'ותקם את דבריך כי צדיק אתה', והרי כתבת והבטחת בכתובה, ואנא אפלה ואוקיר ואיזון ואפרנס וכו', ואיך עני' זו לשוא תשמור? השיב לו רבינו הקדוש (מסטרעליסק) שפיל לסיפא דכתבי: 'כהלכות גובראין יהודאין דמפרנסין נשיהון בקושטא', לכן נסעתי מקודם להרבי לבקש את האמת!

אגב יש להביא כאן את המובא בספר 'היכל ישראל' לרבי ישראל פרנקפורטר זצ"ל, נכד להרה"ק מלובלין ז"ע, שכתב, פירוש נפלא על פי מעשה זה, {פר' ויצא} כך:

"ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה, קושת המפרשים ידועה מדוע לא כתוב ללכת לחון, ומתרצים כי יעקב אבינו ע"ה הלך מבאר שבע לישיבת שם ועבר, ושמה התעכב י"ד שנה

הקדוש רבי אורי על העגלה וקיבל עליו את מרות הרבי ר' שלמה ומאז נעשה לרבו המובהק, והרב הקדוש רבי אורי נסע עמו לעיר קרלין, והסתופף בצלו משך שבע שנים ולא חזר לביתו בינתיים, אחר כך כאשר נסע לביתו שהה שם חודש או שני חדשים ובהסכמת בני ביתו חזר לרבו לעוד שבע שנים, ובארבע עשרה שנים אלו קיבל הרבה מרבו הקדוש ונתעלה מאד מאד, ולא לחינם כינו אותו השרף מסטרעליסק."

בספר 'שמע שלמה החדש' מביא את גירסת ה"צ ר"צ מפוריסוב על פגישתו הראשונה של רביה"ק השרף ז"ע עם רבו הקדוש מקארלין, באופן דומה, כך:

"רבי אורי היה מתגורר בלבוב, עיר ואם בישראל היתה לבוב, לעתים קרובות בקרו בה אישים דגולים וצדיקים מפורסמים. רבי אורי הלך לקבל פניהם, תהה על קנקנם, חקר ודרש, אך לבו לא נמשך אחריהם ולא התחבר אליהם, פעם שהה בלבוב רבי שלמה מקרלין והדבר נודע לרבי אורי רק שעה קלה לפני שעזב רבי שלמה את העיר. בשמעו שרבי שלמה נמצא בעיר, הודרו רביה"ק השרף וחס לאכסניתו, הצטער מאוד כשנודע לו שזה עתה יצא רבי שלמה את העיר, כי לא רצה לוותר על ההזדמנות לפגוש את הצדיק ולהתברך ממנו לקבל השראתו. מיד רץ אחרי עקבותיו בתקוה להשיגו. אך עם כל רצונו לא הצליח להדביקו, כי היה כבר מרחק רב ביניהם, התחיל לצעוק בכל כוחו ונפנה בידו לאות שיחכו לו, כוחותיו כמעט אפסו והרגיש שעומד להתמוטט. באותו רגע הרגיש בדבר רבי שלמה, וצויה לעצור את רכבו, ולהמתין עד שרביה"ק השרף יתקרב. כשהגיע רביה"ק הושיט לו רבו הקדוש את ידו לשלום. אחז בידיו ומשכו אליו למרכבתו, הושיבו לידו ונסע עמו לקרלין."

גירסא אחרת ישנו למעשה התקרבותו של רביה"ק השרף לרבו הקדוש מקרלין, והוא על פי המובא בספר 'קבוצת כתבי אגדה' לרבי אברהם שטערן ז"ל, בזה"ל:

'כשהרבהקדוש רבי אורי מסטרעליסק חיפש לו דרך בעבודת השם יתברך וחיפש לעצמו רבי, הוריעו לו מן השמים שיהיה תלמיד אצל איזה צדיק נסתר שהיה גר באיזה כפר והיה שם רועה צאן, כשהגיע אליו לא רצה להסתכל עליו ולא קיבלו בסבר פנים יפות, ואף נתן לו כמה פעמים במקל של הרועים, אבל הסטרעליסק קיבל על עצמו הכל באהבה ואמר, כך ציוו לי מן השמים להיות אצלו לתלמיד, ואז קיבלו הרועה לתלמיד, כשהגיע הזמן להיפרד מרבו זה, אמר לורבו שיהיה תלמיד אצל אחד מתלמידי הבעל שם טוב שהיה באותו זמן, אבל רק בתנאי אחד שהרבי יאחז אותו אצלו לתלמיד שבע שנים תמימות, מיד כשבא לצדיק הראשון מצא חן

שער ספה"ק שמע שלמה להרה"ק רבי שלמה מקארלין ז"ע

וכשבא אל הרה"ק רבי ייב"א אמר לו אני איני רבך אבל טובה אחת אעשה לך, אני כבר לא אשלח אתכם מצדיק לצדיק אלא אשלח אותך לצדיק ששורש נשמתיך שם, תלך להרב הקדוש רבי שלמה קרלינער, ומיד בקבלתך ממנו שלום תאמר לו שאתה רוצה להיות אצלו לתלמיד למשך שבע שנים ובוא יקבל אותך."

חכמת נשים בנתה ביתה

שנים רבות עברו ואשתו של רביה"ק השרף ז"ע לא ידעה היכן בעלה. המרחק בין לבוב לקרלין היה רב, ובימים ההם לא היו עוד מסילות ברזל, ושום ידיעה ממנו לא הגיעה עדיה.

האלף לך שלמה

ואח"כ הלך לחרון, וצריכים להבין אם יעקב אבינו הלך מבאר שבע בפקודת אביו לישא אשה איך נמלך בדעתו ללכת לשיבה.

ואפשר לבאר עפ"י אגדת ההסידים שמספרים כי הרב הקדוש מוה"ר אורי מסטרעליסק צוקל"ה הנקרא השרף זי"ע היה דר אחר החתונה שלו בלבוב ונסע להרב הצדיק הקדוש מוה"ר שלמה מקארלין צוקל"ה והתעכב אצל רבו יותר מן שלש שנים, וזוגתו הרבנית ע"ה בראותה כי אין לה ממה לפרנס את עצמה מצאה מקום להיות משרתת בבית הרב הגאון הגדול המרא דאתרא בעיר לבוב צ"ל, ובעבור יותר מג' שנים בערב פסה בא הרב הקדוש מסטרעליסק לביתו להביא את כל המצרכים הדרושים לפסה מצות שמן ביצים בשר עופות וגם מעות, ושאל על אשתו וספרו לו השכנים כי היא בבית הרב, שלח איש אתר ממקורביו לומר לה שתבא לביתו, והשיבה כי לא תוכל לעשות זאת בלי רשות הרב האב"ד, מיד שלח לה האב"ד שיבקשו ממנו שיתן רשיון לזוגתו לילך לביתה, והשיב הרב כי לא יתן לה רשות עד עבור חג הפסח.

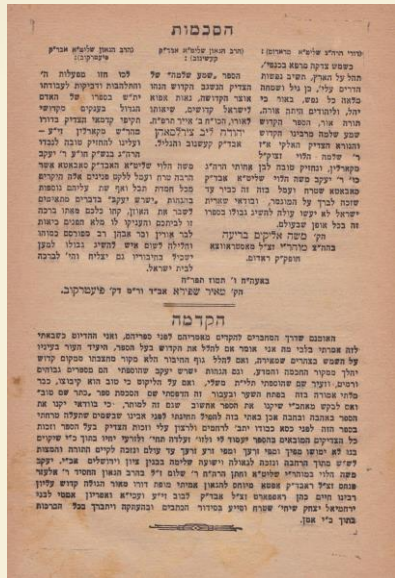
ובחדר היה עמו עוד איש אחד והלה אמר לו ידע נא רבינו כי יש כח להאברך הזה להחריב חצי לעמבערג, כאשר שמע זאת הרב אמר להשליח אמור לו שיבא הנה הרב הקדוש בא לפני הרב, אמר לו הרב מה אתה מבקש, אמר לו שיתן חופש לזוגתו שתוכל לילך לביתו, השיב לו הרב אם היא אשתך מדוע לא קיימת מה שכתבת לה בכתובתה שכתוב שם 'ואנא אפלה ואיקור ואיזון', נסעת למרחקים והתמהמהת יותר מג' שנים ולא נתת לה מה שחייבת את עצמך בכתובה, והשיב הקדוש זי"ע לכן נסעתי למורי ורבי הקדוש שילמד אותי איך לקיים מה שהתחייבתי כי שם בכתובה כתבתי 'ויהיבגא לכי מזונותיך בקושטא' והיינו במדת האמת וזאת צריך הייתי ללמוד, ע"כ נסעתי ולמדתי שמה דרך האמת ואקוה כי מעתה אוכל ליתן לה פרנסתה באמת, וכאשר שמע זאת הגאון הנ"ל נתן חופש להרבנית.

כמו כן נוכל לומר על יעקב אבינו מקור האמת ע"ה כאשר הרגיש בנפשו שיסע לקחת לו זוג ידע כי בודאי יתן לה כתובה ליתן לה מזונותיה בקושטא ע"כ הלך לשם ועבר ללמוד דרך האמת והתעכב שם ארבע עשרה שנה.

ולזה עוררני בני שיחי' הרב זכרי' שליט"א [ז"ל] כי הקדוש הנ"ל התעכב אצל רבו ג' שנים וחצי, כי נשא אשה אחת, ויעקב אבינו ע"ה נשא ד' אמהות ע"כ התעכב י"ד שנים, כי מדתו היתה מדת האמת כמו שנאמר תתן אמת ליעקב וזה מספר ארבע פעמים ג' שנים ומחצה, ויפה אמר, עכ"ד.

אמנם כפי הגירסא הראשונה (שהובאה לעיל) וכפי שהובא מעשה זה ב'שמע שלמה' ח"ב,

המאורע היה שנתגלה ע"י סוחר מעירו, וכמובא שם בזה הלשון: ויהי כבוא הסוחר לביתו, וילך אל הרב אב"ד דשם.. וישלח הרב מכתב אל הרה"ק מקארלין, מעגמת נפשה ויראתה של אשת רביה"ק השרף זי"ע, וזה הי' אחרי ככלות שבע שנים הנ"ל, ויקרא הרה"ק ר' שלמה את הרה"ק ר' אורי והראה לו המכתב, ויצו עליו שיסע תיכף לביתו, וכן עשה... ובהיותו שם חודש ימים, התנצל עצמו לפני אשתו, שעוד מהכרח לו להיות עוד אצל רבו, להשלים את נפשו, וביקש אותה להרשותו ליסע שוב לקארלין והסכימה לו... ונסע שוב קארלינה, והי' שם עוד שבע שנים אחרות."

הסכמות הספה"ק "שמע שלמה"

אגב זה יש לציין סיפור אשר אף כי הינו מסופר על כמה צדיקי החסידות באופן זה או אחר, רבים מספרים אותו אודות רביה"ק מרן השרף זי"ע, אשר אף הוא לגבי מחברתו בקדוש אשר היה עם תחילת התקרבותו אל רבו הקדוש מקארלין, וכך מובא:

ר' אורי מסטרליסק, המכונה 'השרף', היה תלמידו הגדול של ר' שלמה מקרלין, הוא היה אצלו רק פעמיים בחייו, אך בכל פעם היה זה למשך זמן רב, שנה-שנתיים, באחת הפעמים ששה אצל רבו, הלכה אשתו והשכירה את עצמה למשרתת בבית רב העיר בעל הישועות יעקב, על מנת להתפרנס, הישועות יעקב היה גדול בתורה אך לא הכיר את דרך החסידות.

כאשר חזר ר' אורי לביתו הוא קרא לו בבהילות שאלו בתמיהה: מה יש לך שם שאין לך פה? מדוע אתה עוזב את אשתך לכל כך הרבה זמן? ענה לו ר' אורי – "למדתי שם שיש בורא לעולם".

הסתכל עליו הישועות יעקב בתמיהה, קרא למשרתת ושאלה: "יש בורא לעולם?" השיבה

לו: "בודאי", אמר הישועות יעקב לר' אורי: "רואה אתה? אפילו המשרתת יודעת זאת!" תשובתו של ר' אורי היתה: "זי זאגט, איך ווייסט".

[אגב כך מה שהובא בנוסח זה כי היה רביה"ק השרף זי"ע אצל רבו הקדוש מקארלין רק פעמיים בלבד, אכן ישנם מקורות נוספים לכך, אך לא כפי הנכתב שם שהיה בהם שנה או שתיים אלא תקופות ארוכות יותר, ולפי הנכתב לעיל היה בצל רבו הקדוש שנים פעמים שבכל פעם שבע שנים].

לפי סיפור הדברים בגירסה זו עולה כי רביה"ק מרן השרף זי"ע התקרב לרבו הק' השרף זי"ע בערך בשנת תקל"ח, ושהה שם עד שנת תקמ"ה, ואז חזר עוד להסתופף בצלו במשך שבע שנים נוספות כאשר רבינו עבר לדרך בלודמיר עד להסתלקותו בשנת תקנ"ב.

בצילו חמדתי וישבתי

כיון שנתוודע רביה"ק השרף זי"ע לאורו הגדול של רבו הקדוש מקארלין התקשר אליו בכל נימי נפשו ונתלהט מעוצם קדושתו והיה לאחד מבחירי תלמידיו ומקושריו, לא נתיימר להציג כאן ולגולל את כל פרשת התקשרותם האיתנה של הרב והתלמיד, באשר היא נעלמה מעינינו, ואף המעט אשר בצבץ חוצה, הרי היא נשגבה מבינתנו,

אגב זאת יש לציין כי יחד עם רביה"ק השרף זי"ע התקרב אל הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע גם הרה"ק רבי אברהם מרדכי מפנינטשוב זי"ע, ואף נועץ ברביה"ק השרף זי"ע בעת אשר החליט בדעתו להפסיק ליסוע אל הרה"ק רבי שלמה מקארלין, וכך מובא אודות זה בספר "תולדות מעשה רוקח" עמ' מ':

פעם אחת בערב חג השבועות בהיות הרה"ק מפנינטשוב במקוה, שאל אותו תלמיד אחד, אברך! הכי אתם הלא אחיו של הרב המגיד מזמיגראד, והשיב לו הן, והלך אותו תלמיד וסיפר לרבו הק' [רבי שלמה הלוי מקארלין] כי יש לנו אורח חשוב ויחסן גדול, והוא אחיו של הגה"ק ר' יוסילע המגיד מזמיגראד, וקם הרש"ק מכסאו והכריז ואמר: הנני גוזר בגזירת רב, כי אחי הרב המגיד מזמיגראד יבוא לפני, ומאז קירבו מאד בקירבה מיוחדת.

אחר חג השבועות שאל את חבריו השרף מסטרעליסק, אם יש בדעתו להשאיר בקארלין, כי ברצונו לעזוב את קארלין, ושאל אותו מפני מה, וענה לו, מפני שמכירים בו שהוא מיוחס, ולכן אין ברצונו להשאיר יותר בכאן. כשבא לפני רבינו הרש"ק לקבל ממנו פ"ש, שאל אותו רבינו מה חסר לכם אצלינו, שאתם רוצים לנסוע לצדיקים שונים, הרי אתן לכם מיטה שלחן כסא ומנורה, ולא יחסר לכם המזג, וענה ואמר אנו

האלף לך שלמה

ברכת אהרן {עמ' י':} "וויא גוט איז אונז גיווען אז מיר האבין גידאוונט צוזאמען בא דעם רבי'ן און דיא הערצער איז אונז גיפלוויגין איינער צים אנדערין אוי וויא די פייגאלאך" (=כמה טוב היה לנו כאשר התפללנו יחד אצל רבינו, והלכות פרחו בינינו מהאחד לרעהו כמו הציפורים)."

כעין זה מובא בכתבי הר"י שוב (חלק א' אות קע"ד): "פעם שלח הרה"ק רבי מרדכי מלעכוויטש זיע"א פריסת שלום להרה"ק רבי אורי מסטרעליסק זיע"א וא"ל שיאמרו לו אם הוא זוכר כשהיו מתפללים אצל הרבי מרן הרש"ק זיע"א הי"ד היו הלכות פורחים מזה לזה, דיא הערצער זיינען גיפלוויגין איינעם צום אנדערין".

בענין התפילות היוקדות בצל רבינו עם תלמידיו הקדושים, הובא עוד בברכת אהרן הנ"ל, ובוה הלשון: אין לשער ההתלהבות בתפילה שהיו החסידים מתפללים בהתלהבות עצומה. פעם אחת בתפילה של חול נפלו כלם לארץ בהתפשטות הגשמיות, ואמר רבינו הרש"ק זצ"ל איזה דבר בתפילה והקיצו. זה סיפר איש אחד שהי' גם כן בזו התפילה והי' מתאונן על עצמו שהוא עדיין לא הגיע למדריגה כזו.

כידוע כי רבו הקדוש מקארלין זי"ע היה עמוד העבודה ותפלתו היתה במסירות נפש כפשוטה, כמוהו היה תלמידו הגדול רביה"ק השרף זי"ע, ואכן פעמים רבות ציוה רבינו את רבי אורי לעבור לפני התיבה.

כדוגמת זה יש להביא את דברי הרה"ק רבי אהרן ראטה זצוק"ל ב'ספר הצוואה' עמ' כ' שכתב בזה"ל: "כך הי' דרך הבעש"ט שהראה לעיני כל העולם גודל מעלת וכוחות התפלה והעמיד תלמידים ותלמידי תלמידים וכה ותלמידיו הק' כמו הרה"ק רבי אהרן מקארלין ותלמידיו הק' רבי שלמה מקארלין ותלמידיו הק' ג' עמודי עולם השרף מסטרעליסק והרה"ק מלעכוויטש והרה"ק מסטאלין המה ובניהם ותלמידיהם וכו' עסקו בעבודת התפלה במסיני".

וכן הרה"ק רבינו רבי אלימלך ז"ל ואחיו רבינו רבי זושא ותלמידיהם הק' וכן הרה"ק בעל התניא ובניו ותלמידיו הק' ששהו בתפלתם רוב היום מגודל עבודה ויגיעות המוח והגוף בהתפשטות אלקותו יוד וכן הרה"ק מבארדיטשוב וכן החוזה מלובלין ותלמידיו הק' והרה"ק רבי אברהם מקאליסק זכותם יגן עלינו, עכ"ל.

על דרך עבודת התפילה בצל רביה"ק מרן השרף זי"ע ורבוה"ק זי"ע בדורות שלאחריו, אי"ה נאריך במאמר מיוחד, ואין אנו מביאים כאן אלא את השייך לעבודת התפילה בצל רבו הקדוש רבי שלמה זי"ע.

נוסעים אצל מורו רבי שלמה מקרלין ז"ל היו בבחינת וצבא השמים לך משתחוים."

בית הכנסת הגדול בעיר קרלין

מראה העיר קרלין אליו נסע רביה"ק השרף זי"ע אל רבו הקדוש [כיום ברבר העיר פינסק שבבולרוס]

ועוד הוסיף ואמר על זה {שם אות נ"ו}: "הנה הצדיק הוא שורש מנשמות ישראל, אבל מורי רבי שלמה מקרלין היה שורש משרשים, כי גם האנשים אשר היו נוסעים אליו היו כמה שורשים מכמה וכמה נשמות ישראל, וזה הטעם שנוסעים אלי כמעט יותר אנשים ממה שהיו נוסעים למורי רבי שלמה מקרלין ז"ל".

לעומת זאת מסופר בספר 'יהודה מחוקקי' {דף ל"ב} מהרה"ק רבי יהודה מדז'קוב זצוק"ל, כך "סיפר הרה"ח ר' מרדכי חנא זצ"ל, שבעת שהסטרעליסקער היה אצל הרב הקדוש רבי שלמה קרלינער, הסתכל שם על כל אחד שעלה לתורה, וכשעלה רבי שלמה קרלינער הסתכל גם עליו ורצה לבודקו, אמר לו רבי שלמה 'יונגערמאן נישא איבעראל מעג מען קוקען' [=אברך לא בכל מקום מותר להסתכל] ולקח ממנו אז את המדריגה ההוא על קצת זמן".

תפילה זכה

על התפילות הנשגבות שהיה מנת חלקו של רביה"ק השרף זי"ע במשך שהותו במחיצת קדשו של רבו הקדוש – תפילות עליהם התמוגג רביה"ק משך כל ימי חייו, קיימת התבטאות שהובאה בסגנונות שונים ע"י הצדיקים חוסי צילו הקדושה של רביה"ק השרף מסטרעליסק זי"ע, וכך כתב משמו של רביה"ק זי"ע, בספר

צריכים לרב כזה שיקרע מאתנו עור ובשר לקרעים, וכל זמן שלא היו מכירים אותי, הרי הי' לי מה ללמוד, לא כן עתה שכלם יודעים ומכירים אותי, שהנני מיוחס ובנן של קדושים כבר אינני יכול להיות תלמיד".

בספה"ק 'אמרי קדוש' השלם {עמ' י"ז אות ט'} הביא אודות רבו הקדוש כך: "פעם אמר: כשבאתי אל מורי רבי שלמה מקארלין ז"ל, וישבתי אצלו זמן הרבה, ואני לא אמרתי לו שם אמי, וגם הוא ז"ל לא שאל אותי על שם אמי. פעם אחת נכנסתי אליו ושאלתי את פיו, מדוע לא שואל אותי מורי על שם אמי? והשיב לי בזה הלשון: "שור אריה נשר אדם" ולא הבנתי כוונתו הקדושה שנים רבות, ואח"כ הבנתי שהצדיקים הגדולים אשר הם רופאי נפשות ישראל, צריכים לעיין על כל אחד בשורש נשמתו מאיזה חלק מרכבה הוא, וממילא כיון שרואה שורש נשמתו מאיזה חלק מרכבה הוא, אינו צריך לידע עוד שם אמו".

מרוממו ומגדלו

הרה"ק מקארלין זי"ע הרים את נשמתו של רביה"ק מרן השרף זי"ע ונישאו עד להפליא, וכן התבטא הרה"ק ה'בית אהרן' מקארלין זי"ע (הובא בכתבי הר"מ ברנשטיין ז"ל הי"ד) בהאי לישנא: "פון סטרעליסקער זעט מען דעם קארלינערס גרויסקייט. דער טאטע איז שוין גיוועהן אהייליקע זאך, דער לעכעוויטשער איז שוין אויך גיוועהן זייער גרויס, אבער דער סטרעליסקער, זאל אזוי לייכטיג, - זעט מען דעם הייליקין קארלינערס גרויסקייט" ונתברגום ללשה"ק: מהסטרעליסקער אפשר לראות את גדלותו של הרש"ק מקארלין. אבי ה'הרא"ש הזקן מסטאלין – תלמיד הרש"ק] כבר היה קדוש מתחילה, גם הלעכוויטשער כבר היה גדול עד למאד. אבל הסטרעליסקער שכל כך מאיר – כאן רואים את הגדלות של רבו הקדוש מקארלין.

כוונתו של הרה"ק הבית אהרן זי"ע אודות רביה"ק מרן השרף זי"ע הינה מחמת דברי ושל רביה"ק השרף זי"ע עצמו על נשמתו, כמו שהובא בספה"ק 'אמרי קדוש' השלם, {אור עולם עמ' נ"ב}, כך: 'כי אביו של השרף היה ירא שמים אך איש עני פשוט, ורבינו הקדוש אמר בגדלותו "שאלמלי הלך אביו פעם אחת למקוה היתה עבודתו עולה לו בניקל יותר".

גם רביה"ק השרף זי"ע בעצמו העיד על כך ואמר {אמרי קדוש אות נ"ד} "מורי רבי שלמה מקרלין היה יכול להרים אפילו נפשות שפלים בשפל המדריגות בעביות וגשמיות הרבה ולהעלותם עד לרום רקיע".

כמו כן אמר {שם אות נ"ה} אודות מעלת הצדיקים המסתופפים בצל קדושו של רבו הקדוש מקרלין, כך, כי "האנשים אשר היו

קטפי גנוזות

'והאהל בהיבנותו' – בימים הללו נמשכים העבודות לבניית אוהל ציונו הקדוש של האי צדיק נשגב 'גדול הדור' 'דער הייליגער סאניקער רב' – המשך פרקים על גילוי וחיפוש מקום הציון הקדוש בבית החיים – הושענא ציון המצוינת הושענא [חלק ח']

בהעתקה ולהשלים חסרו ולקבעו בדפוס למען השים לו שארית באת לחיות שפתותיו דובבות בקבר, ולקחת הסכמה על ספר זה לא היה מן הצורך כי ידוע לכל שהרב הזה מלבד אשר יצק מים על ידי הגאון הקדוש הנ"ל עוד שימש כל גדולי הצדיקים שהיו בימיו וכולם קרבו אותו בימינם ונתנו מהודם עליו."

מתוך ספרו 'זכרון יחיאל' זעיר הכמות ורב האיכות, מן המעט שבמעט שנשאר מתוך כתביו, אנו יכולים לראות את שליטתו במרחבי הנסתר, ונהירין ליה שבילי דרקייעא כשבילי דנהרדעא, וכך דרושיו שם בנויים ומיוסדים על אדני פז בזודות עמוקים רזין דרוזין, ולפעמים ניכר שעצר במילין למען לא לגלות דברים שהשתיקה יפה להם.

*

מאמר אחד נפלא העטוף בסוד נסתר, אחוז בענין ימים אלו בהם אנו עומדים ימי בין המצרים, ובו מזכיר את דברי רבו הקדוש בעל ה"בני יששכר", אשר נזכר בהם תוך כדי כתיבתו, והיה לחשיבות בעיניו כי דבר תורתו שכתב היה על יסוד ששמע מרבו הק'.

ואלו דבריו: "בזוהר דף קצ"א ע"ב, שורה י"א, וז"ל, וברכה לראש משביר, מאן דמברך ואזמין בכסא דברכה למאן דאצטרך, בהאי אתבר סטרא אחרא ואתכפיא בתבירו ואסתלק סטר קדישא, ודא הוא דכתיב וברכה לראש משביר, כמה דאיהו מסלק ומברך לקודשא בריך היא, ועבד לסטר אחד דיתבר, והכי קודש אברך היא משיך עלי' ברכאן מלעילא, והאי דאקרי ברכה שריא על רישיה וכו', עכ"ל הקדוש הצריך לענינינו.

נ"ל לכוון בדברי הזוה"ק הנ"ל הענין המבואר בספר בכ"ע מאמר אילו של יצחק דף י"ג פרק מ"ד וז"ל, ואמנם ענין השברים והתרועה אשר כל אחד מהם כשיעור ג' יבבות, כי הג' יללות שבתרועה כיבבה אחת נחשבת, ושניהם בכלל תרועה הם, דמספקא לי' לר' אבהו אי גנוחי גנח אי ילולי יליל, זה וזה זכרון תרועה הם, אלא דפקדונות הן כזכרונות, ונחית דרגא לביותן בסוד אחוריים כנודע מדברי הארז"ל.

הנה כי כן תרועה ג' ג"פ זכ"ר, שכן הוא זכרון תרועה בשיעור ג' יבבות לג' מוחין, ושברים ג' ג"פ פ"ד שהוא כזכרונות ולא זכרונות ממש, ותרווייהו ליום הזכרון הזה יום תרועה, אשר בו מסוגל היחוד לזכירה מפי הארז"ל שהם כת"ף בשם ע"ב וכת"ף בשם קס"א, תרין כתפין בסוד האל"ף, וע"ב קס"א בסוד זכ"ר, זה וזה אלף

עלינו אפוא ביותר בהיותם בחינת סמוך ונראה שכן מירווח הזמן שבין פטירתו של ר' צבי אלימלך שפירא נפטר בשנת תר"א לבין הדפסת הספר זכרון יחיאל אינו מגיע ליותר מ שנה {חבל רק על שלמרות זאת לא ניתן לנו להציל מפי צאצאיו, אלה שבתפוצות ואלה הנמצאים אתנו בארץ משפחת ר' מנחם מני קיהל שום פרט נוסף עליו, לא מזמן שבתו בנובוטאניץ ולא אחרי עברו לסאנוק}.

וכך כותב ר' אברהם ארום בעמוד שמעבר לדף ה"שער" של ספר "זכרון יחיאל" שצילמונו ניתן פה:

הנני נותן לפניכם היום ברכה ספר מעט הכמות ורב האיכות כי דבריו נעימים ומתוקים והיה תלמיד מובהק בנגלה ובנסתר לרבינו הקדוש צבי אלימלך שפירא וצוקלה"ה מדינאב ועוד נער כמדומה לי שהיה אז בן עשרים העיד עליו רבו הקדוש בזה"ל: **יחיאל שלי רשאי לומר תורה בפני חמש מאות אנשים מישאל, והיבר חיבורים גדולים יקרי הערך אבל מהם שנאבדו בשטף מים רבים כשהיה אב"ד בטעריי'א, ומהם שנשרפו בשריפת אש תבערה הגדולה שהיתר בסאניק ולא נשאת כי אם אותם הקונטרסים שנעתקו מחיבורו הגדול בנעוריו ויען כי הרב המחבר הזה היה ש"ב מצד אבי שיהיה ע"כ קמתי ונתעודדתי להסיר הטעותים שנפלו**

כהשלמה למאמרנו בשבוע העל"ט על ציננו של הרה"ק רבי דוד מדינוב – סאנוק ז"ע, יש לציין דבר חידוש אשר שמנו אל ליבנו אחר הביאנו את תמונת המציבה והכיתוב עליה, כי כפי הידוע וכן כתוב בכל ספרי ההיסטוריה והתולדות שנת פטירתו הינה שנת ה'תרצ"ד, אך כפי המובא על גבי המציבה המקורית היתה שנת הפטירה בשנת 'עת מספר ואבל' שהוא עולה שנת ה'תרצ"ג! [אלא א"כ נאמר כי הכוונה עם הכול לאך הוא דבר שאינו מסתבר שלא נכתב סימן לזה כלל].

*

לאחר שסקרנו בגליונות האחרונים את ציוניהם הקדושים של כמה מרועי החסידות ענקי הרוח קדושי עליון אשר טמונים בבית החיים החדש דסאניק, נחזור עתה אל תוככי חלקת מחוקק ספון - אוהלו הקדוש של הרה"ק רבי יהודה יצחק מסאניק ז"ע – דער הייליגער סאניקער רב, בו על פי עדויות וידיעות, נטמנו עוד צדיקי עליון נשגבים.

ביניהם המקובל הגה"ק רבי יחיאל קיהל ז"ע בעל ה"זכרון יחיאל", מתלמידי הרה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב ז"ע בעל ה"בני יששכר".

כל תולדותיו ועבודתו הקדושה היא מסכת צניעות אחת גדולה, ולא נותר לנו אלא ללקט לקוטי בתר לקוטי פירורים קטנים מהנודע אודותיו.

וכך מופיע בספר קהילה "סאנוק" בזה"ל:

הרב ר' יחיאל קיהל אשר לפני בואו לסאנוק שימש כרב בנוביטאניץ' פרבר של סאנוק כיום ואז מעין עיירה בעלת אוכלוסיה יהודית שהחזיקה רב לא ידוע לנו אם הוא נתקבל בסאנוק כרב רשמי של העיר אבל יש להניח ללא כל ספק כי תקופת חייו בסאנוק היה בה משום המשכיות לאותן התופעות ולאותן ההשפעות הנובעות מאישיותו הרבנית גם כמורההוראה בדיני ישראל למבקשים ולשואלים מבין יהודי סאנוק וגם כרועה עדה מבחינת מנהיגות ציבורית דתית.

חיזוק בולט להנחתנו אנו מוצאים בדברי ר' אברהם ארום המו"ל והמלבה"ד את חיבורו של ר' יחיאל זכרון יחיאל בהקדמתו לספר זה הדברים שבודאי שמע אותם מפי אנשים שהכירו אישית את ר' יחיאל' ואולי אף את רבו הגדול רבי צבי אלימלך שפירא מדינוב נאמנים

קטפי גנוזות

אל המלך, ע"כ מסתמא הן מכוונים לע"ב מות של ויס"ע ויב"א וי"א, והנה יום שבעה עשר בתמוז הוא מכוון נגד השם הראשון שהוא שם וה"ו גי' י"ז, הנה שבע"ה עש"ר וגם י"ז בגי' כמנין שופ"ר במילואו כזה ש"ן וא"ו פ"א רי"ש, ונתגלה ההארה של בחי' שופר והבן.

וזה ראי' ג"כ לדברי אדמו"ר זצלה"ה זי"ע ועכ"י שכתבתי לכלי שנכון לכוין בשבעה עשר בתמוז יחוד הזכירה מחמת שמתחיל ההארה של בחי' שופ"ר, והנה שבריי"ם תרוע"ה בגי' אל"ף רל"ג מכוון ליחוד הזכירה והכתפין כאשר כתבתי לעיל בשם הקדוש בעל בכ"ע והבן.

*

כמו"כ בעמ' ג' מביא הוא בשם רבו הק' כך: "וקבלתי מפי כ"ק אדמו"ר הרב הקדוש מו"ה צבי אלימלך זצלה"ה כי ע"כ נאמר אצל הצדקת הנ"ל טובת מראה כי מרוב צדקתה לא הי' יופיה מזיק לשום בן אדם לגרום איזה הרהור לא טוב ח"ו, אבל עיקר לשון טוב אינו נופל במראה רק לשון נאה או יפה כגון יפת מראה" וכו', עכ"ל.

*

בספר הרב ר' צבי אלימלך מדינוב – השלמות והערות, כותב המו"ל ר' נתן יהודה אורטנר כך:

"גם בסגנון המחבר רואים את השפעת רבנו [בעל הבני יששכר], הביטוי השכיח בספרי רבנו מפי סופרים ומפי ספרים הקדושים וכו' שכיח גם בספרו, וכן מדייק בסמיני המצוות ברמב"ם כפי שמדייק רבנו בסמינים בספרו בני יששכר לקשרם עם התוכן, ומסביר שזה מטעם שעניני התורה כולם הם בהשגחה פרטית גם צורת חידושי הכוללים גם גימטריאות ורמזים דומה לשל רבנו".

מצדיקים קדושי עליון, כי בשעה עשר בתמוז מתחיל ההארה הקדושה של בחי' ר"ה כי משבעה עשר בתמוז עד ר"ה יש ע"ב ימים.

ובכן אבא אל המלך, ויהא רעוא לפני השי"ת שנוכה להכין את עצמנו לימי נוראים הקדושים בהכנות טובות בתשובה ומעשים טובים ויחדש הש"י עלינו שנה טובה ומתוקה ושנה טובה מעוטרת ומבורכת, ונוכה לגאולת עולם גאולה נפשיות וגופניות ונשיג ששון ושמחה לעבודת השי"ת אכיה"ר.

מצבת ציונו של הרה"ק רבי יהושע מדינוב באהל בביה"ח העתיק בדינוב

עלה כעת במחשבתי רמז למה שכתבתי לעיל כי מי"ז בתמוז מתחיל ההארה של ראש השנה כי כפי המקובל בידינו כמש"ל שמונים שבע' עשר בתמוז יש ע"ב ימים עד ראש השנה, וככ"ן אבא

רל"ג, בגי' שבריי"ם תרוע"ה, שהם ג"פ פק"ד וג"פ זכר, עכ"ל הנצריך לענינינו.

[הג"ה מהמחבר, ונ"ל לכוין יחוד הזכירה והכתפין הנ"ל בתפילת יעלה ויבוא בנוסח ויפק"ד ויזכ"ר זכרונינו ופקדונינו זכרונו ד' אלוקינו וכו' ופקדנו בו לברכה והבן].

ונ"ל לפרש על דרך זה הענין הנאמר בתלמודא דידן שלש תכיפות הן, תכ"ף לתלמיד חכם ברכה, כי אותיות תכ"ף הם אותיות כת"ף, כידוע באחד מתלמידי האריז"ל שכאב לו הכת"ף ואמר לו האריז"ל שהוא מחמת שעבר על תכ"ף לנטילת ידים ברכה, והנה תלמיד חכם בגי' פק"ד ע"כ יפקד תכ"ף לברכה, והבן.

ואפשר יש לכוון זה בהבנת הזהר בפסוק וברכ"ה לראש משביר, כי משביר הוא אותיות שבריי"ם ג"פ פק"ד ישפע עליו ברכ"ה מבחי' תרוע"ה שהוא בגי' ג"פ ברכה.

וזהו אמרם מאן דמברך ואזמין בכסא דברכתא למאן דאצטריך בהאי אתבר ס"א וכו', ואסתלק סטר קדישא ודא היא דכתיב וברכ"ה לראש משביר הנה מרומזים בכאן ג' תכיפות, תכ"ף לנטילת ידים (המכוון בו למים אחרונים והבן) ברכה, בהאי אתבר ס"א, ותכ"ף לתלמיד חכם ברכה, בהאי אסתלק סטר קדישא והבן, ויראתי בפצותי פי להרחיב יותר וישמע חכם ויוסיף לקח.

כתבתי הענין הזה היום יום ה', שבעה עשר בתמוז, ואולי הוא מן השמים, כי פעם אחד אמר לי אדמו"ר הרב הקדוש מו"ה צבי אלימלך זצלה"ה, שיש לכוון ב"ז תמוז יחוד הזכירה, הוא יחוד הכתפין הנאמר בסידור האריז"ל, לכווין ברי"ה באשמורת ובאי"ה כידוע.

וראייתו מסגולת כתיבת הקמיע לזכירה בשבעה עשר בתמוז עי' במ"ח, וגם כי קבלה בידינו

אם היו בני אדם מרגישים את מתיקות עריבות האור החיים הק' היו משתגעים ומתלהטים אחריו

טייערע יונגערמאן, עכשיו יש לך את ההזדמנות!

הצטרף גם אתה לחבורת אור החיים הק' המתקיימת בהיכל בית המדרש מידי ליל שישי בשעה 10.30 בלילה

<p>יול ע"י מכון "מרגניטא דרבי מאיר" דראהביטש להערות והארות – לתרומות – ולהצטרפות לרשימת התפוצה נא לפנות לדוא"ל mdm1038@gmail.com או למל' 0534159097</p>	<p>הפצת הגליון נדבת ידידינו הנכבד מר יחיא ספנדי לאו"ט לע"נ בתו שושנה חיה בת שרה ע"ה ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>הפצת הגליון נודבה ע"י ידידינו היקר החפץ בעילום שמו לז"נ הרה"ק רבי אברהם מתתיהו בן הרה"ק רבי מנחם נחום משטעפנשט זי"ע יו"ד כ"א תמוז ה'תרצ"ג ת.נ.צ.ב.ה.</p>
<p>הפצת הגליון נדבת ידידינו היקר מר אשר שטיינר הי"ו לע"נ אביו מר ישראל בן אשר ז"ל גלב"ע כ"ב תמוז תש"פ ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>הפצת הגליון נודב לז"נ הטהורה של הרה"ק רבי שלמה הלוי מקארלין זי"ע בן רבי מאיר זצ"ל יו"ד קדישא כ"ב תמוז ה'תקנ"ב ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>נא להרבות בתפילה ותחנונים לזכות ידידינו האברך חיים מאיר דב בן יענטא לרפו"ש בריות גופא ונהורא מעליא בתושח"י</p>

אחינו פל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה העומדים בין בים ובין ביבשה, המקום ירחם עליהם ויזציאם מצרה לרוחה ומאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה השתא בעגלא ובזמן קריב ונאמר אמן